

- **Γνωστοποιήσεις:**

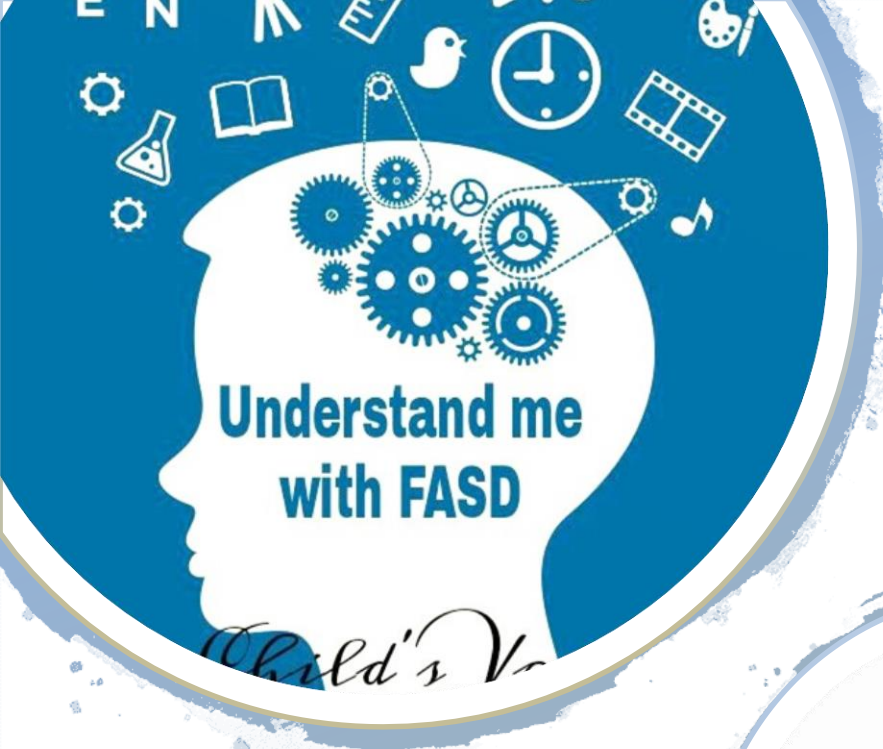
- Εργάζομαι στην Κλινική Παιδιατρικής Νευρολογίας του ΝΑΜ Γ' όπου μεταξύ άλλων παιδιών με παιδονευρολογικά προβλήματα αξιολογώ νευρολογικά παιδιά στο φάσμα διαταραχής εμβρυικού αλκοολισμού.
- Δεν έχω καμία οικονομική σχέση ή σύγκρουση συμφερόντων σχετιζόμενη με αυτή την παρουσίαση.

ΤΟ ΦΑΣΜΑ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ ΕΜΒΡΥΚΟΥ ΑΛΚΟΟΛΙΣΜΟΥ (FASD) ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Στόχοι:

1. Να εξοικειωθούμε με το FASD.
2. Απώτερος στόχος πρόληψη της διαταραχής.

ΤΟ ΦΑΣΜΑ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ ΕΜΒΡΥΙΚΟΥ
ΑΛΚΟΟΛΙΣΜΟΥ (FASD) ΚΑΤΑ ΤΗ
ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

- **FASD: Ιστορική αναδρομή.**

- Το 1973 πρωτοπεριγράφηκε το σύνδρομο εμβρυικού αλκοολισμού.
- Γύρω στο 2000 πρωτοχρησιμοποιήθηκε ο όρος Φάσμα διαταραχών εμβρυικού αλκοολισμού (FASD).

**Pregnancy + Alcohol =
Risk of BRAIN DAMAGE**

ΤΟ ΦΑΣΜΑ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ ΕΜΒΡΥΙΚΟΥ ΑΛΚΟΟΛΙΣΜΟΥ (FASD) ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

- **FASD: Ιστορική αναδρομή (συνέχεια).**

Το FASD χρησιμοποιήθηκε αρχικά σαν ένας **ορισμός ομπρέλα** κάτω από τον οποίο περιλαμβάνονταν συγκεκριμένες διαγνωστικές κατηγορίες, όπως:

- Το σύνδρομο εμβρυικού αλκοολισμού (FAS),
- Το μερικό σύνδρομο εμβρυικού αλκοολισμού (pFAS),
- Οι σχετιζόμενες με αλκοόλ νευροαναπτυξιακές διαταραχές (ARND)
- Οι σχετιζόμενες με αλκοόλ γεννητικές ανωμαλίες (ARBD).

Πρόσφατα, τα κριτήρια έχουν αναθεωρηθεί και ο όρος FASD **χρησιμοποιείται ως διάγνωση** που περιλαμβάνει **δύο υποκατηγορίες**:

- Το FASD με 3 φαινοτυπικά χαρακτηριστικά προσώπου.
- Το FASD με λιγότερα από 3 φαινοτυπικά χαρακτηριστικά προσώπου.

- **Τί είναι το φάσμα διαταραχών εμβρυικού αλκοολισμού (FASD);**

- Το FASD είναι μια **νευροαναπτυξιακή διαταραχή** αποτέλεσμα μιας **επίκτητης** εγκεφαλικής βλάβης μετά από **προγεννητική έκθεση στο αλκοόλ**.
- Τα προσβεβλημένα άτομα μπορεί να παρουσιάζουν σύνθετες συμπεριφορικές, γνωστικές/ νοητικές προκλήσεις οι οποίες **επιμένουν σε όλη τη ζωή** και μπορεί να έχουν **δευτερογενείς επιπλοκές** εάν παραμείνουν αδιάγνωστα και δεν λάβουν κατάλληλη υποστήριξη.

ΤΟ ΦΑΣΜΑ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ ΕΜΒΡΥΙΚΟΥ ΑΛΚΟΟΛΙΣΜΟΥ (FASD) ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

- **Τί είναι το φάσμα της διαταραχής εμβρυικού αλκοολισμού (FASD) (συνέχεια);**

- Το FASD συμβαίνει σε **όλα τα κοινωνικά στρώματα**, και δεν περιορίζεται σε συγκεκριμένες φυλές ή κοινωνικοοικονομικές ομάδες.
- Η **έγκαιρη και ακριβής διάγνωση** είναι **κριτικής σημασίας** για την τελική έκβαση και την ποιότητα ζωής των ατόμων αυτών και των οικογενειών τους.

Κλινική
Παιδιατρικής
Νευρολογίας

-
- A photograph of two children standing on a paved path in a park. The child on the left is wearing a yellow hooded raincoat and dark pants. The child on the right is wearing a red hooded raincoat and red pants, holding a large, multi-colored rainbow umbrella. The background shows green grass, trees with yellowing leaves, and a blue sky. A large blue curved shape is overlaid on the bottom left corner of the image.

-
- A hand is holding a white rectangular card against a light gray background. The card contains the following text: "FETAL ALCOHOL SPECTRUM DISORDER" in blue, all-caps, sans-serif font. Below this, the word "IS" is in a smaller blue font, followed by "100% PREVENTABLE" in a large, bold, blue, all-caps, sans-serif font. At the bottom of the card, the text "if you are pregnant, DON'T DRINK... it's that simple." is written in a smaller, black, sans-serif font. The word "DON'T" is in all caps, while the rest of the sentence is in title case.

ΤΟ ΦΑΣΜΑ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ ΕΜΒΡΥΙΚΟΥ ΑΛΚΟΟΛΙΣΜΟΥ (FASD) ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

- **Προγεννητική έκθεση στο αλκοόλ – φυσιολογία.**

- **‘Το Αλκοόλ είναι μια τερατογόνος ουσία!**

- Όταν η μητέρα καταναλώνει αλκοόλ κατά τη διάρκεια της κύησης το έμβρυο έχει σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις.

- Καθώς το αλκοόλ διακόπτει / τροποποιεί τη φυσιολογική ανάπτυξη του εμβρύου με αποτελέσματα εμφανή στη γέννηση ή αργότερα.

- Άλλα παραδείγματα τερατογόνων είναι η θαλιδομίδη, το βαλπροϊκό οξύ και η ιονίζουσα ακτινοβολία.

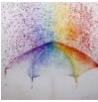

ΤΟ ΦΑΣΜΑ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ ΕΜΒΡΥΙΚΟΥ ΑΛΚΟΟΛΙΣΜΟΥ (FASD) ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

• Προγεννητική έκθεση στο αλκοόλ – φυσιολογία. (συνέχεια)

- Η μητέρα όταν καταναλώνει αλκοόλ, αυτό περνά στο έμβρυο διαμέσου του πλακούντα από τη μητρική κυκλοφορία και μεταβολίζεται με ένα σταθερό ρυθμό άσχετα από την ποσότητα που καταναλώθηκε.
- Το έμβρυο έχει ανεπαρκείς μηχανισμούς να αποβάλει το αλκοόλ και επιπρόσθετα, το περισσότερο αλκοόλ που αποβάλλεται από το έμβρυο ανακυκλώνεται μέσω της κατάποσης του αμνιακού υγρού. Έτσι η έκθεση του εμβρύου στο αλκοόλ είναι παρατεταμένη.
- Όσο μεγαλύτερες ποσότητες αλκοόλ λαμβάνει η μητέρα τόσο μεγαλύτερη είναι η έκθεση του εμβρύου σε αυτό όπως και οι αρνητικές του επιπτώσεις.

ΤΟ ΦΑΣΜΑ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ ΕΜΒΡΥΙΚΟΥ ΑΛΚΟΟΛΙΣΜΟΥ (FASD) ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

- **Προγεννητική έκθεση στο αλκοόλ – ποιά ποσότητα είναι δυνητικά επικίνδυνη και ποιά ασφαλής;**

- Δεν υπάρχει γνωστός ασφαλής ουδός ποσότητας ή ασφαλές μοτίβο λήψης αλκοόλ κατά τη διάρκεια της κύησης.
- Οι επιπτώσεις του είναι **δοσοεξαρτώμενες** χωρίς να υπάρχει απόδειξη μέχρι πόσο είναι ασφαλές να λαμβάνεται.
- Γι' αυτό η **καλύτερη οδηγία** σε μια γυναίκα που πρόκειται να εγκυμονήσει ή είναι έγκυος είναι:
 - ✓ Η πιο ασφαλής λύση είναι η **ΜΗ λήψη αλκοόλ κατά τη διάρκεια της κύησης.**

ΤΟ ΦΑΣΜΑ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ ΕΜΒΡΥΙΚΟΥ ΑΛΚΟΟΛΙΣΜΟΥ (FASD) ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

- **Παράγοντες που διαμεσολαβούν στις επιπτώσεις της προγεννητικής έκθεσης του εμβρύου στο αλκοόλ!**

Η επίδραση της έκθεσης του εμβρύου σε αλκοόλ μεταβάλλεται από ένα εύρος παραγόντων συμπεριλαμβανομένων :

- Της **χρονικής περιόδου** έκθεσης,
- Της **ποσότητας και της συχνότητας** λήψης αλκοόλ.
- Την **υγεία**, την **ηλικία** και τα **γενετικά** χαρακτηριστικά της εγκύου.
- Τα **γενετικά χαρακτηριστικά** του εμβρύου.

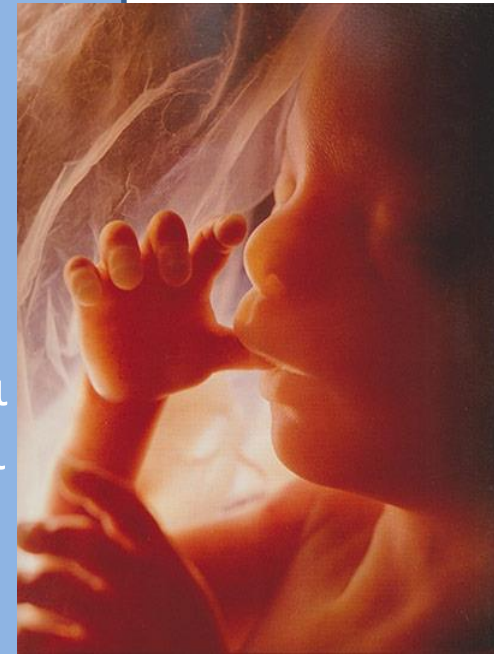

• Πώς εκδηλώνεται η βλάβη στον εγκέφαλο των παιδιών με FASD;

Προγεννητική έκθεση στο αλκοόλ και εγκεφαλική βλάβη

- Η βλάβη στον εμβρυικό εγκέφαλο μπορεί να συμβεί σε οποιαδήποτε φάση της κύησης λόγω της προγεννητικής έκθεσης στο αλκοόλ.
- Η διαταραχή της φυσιολογικής ανάπτυξης του εμβρυικού εγκεφάλου μπορεί να προκαλέσει νευροαναπτυξιακές και συμπεριφορικές διαταραχές αργότερα στη ζωή καθώς και νευρολογικές διαταραχές και δομικές εγκεφαλικές ανωμαλίες.

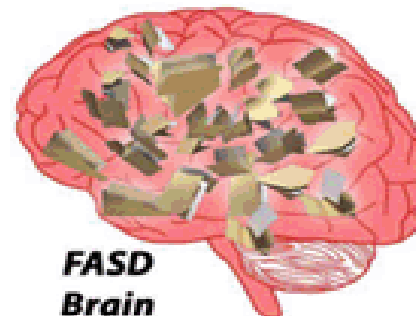
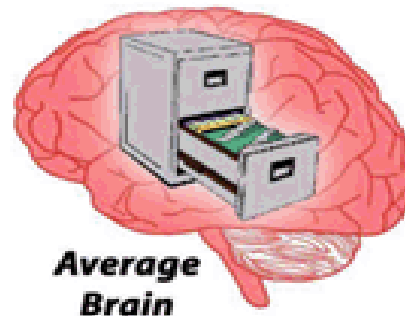
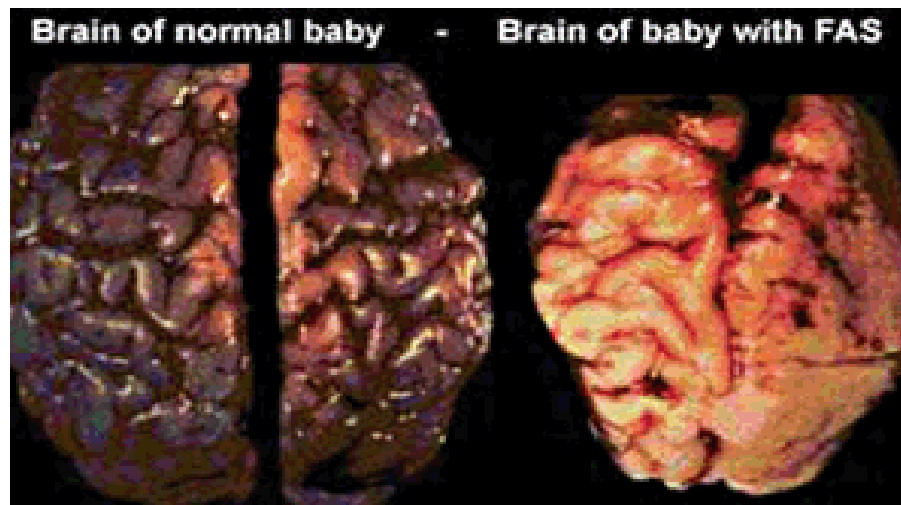
- Prematurity
- Low body weight

ΤΟ ΦΑΣΜΑ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ ΕΜΒΡΥΙΚΟΥ ΑΛΚΟΟΛΙΣΜΟΥ (FASD) ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

- Πώς εκδηλώνεται η βλάβη στον εγκέφαλο των παιδιών με FASD (συνέχεια);

Προγεννητική έκθεση στο αλκοόλ και εγκεφαλική βλάβη

- **FASD - Επιδημιολογικά δεδομένα.**

Research

JAMA Pediatrics | [Original Investigation](#)

Global Prevalence of Fetal Alcohol Spectrum Disorder Among Children and Youth A Systematic Review and Meta-analysis

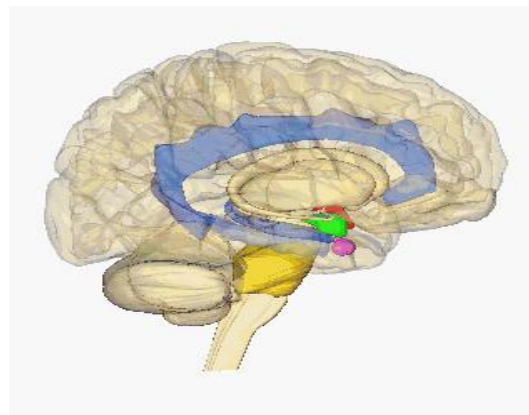
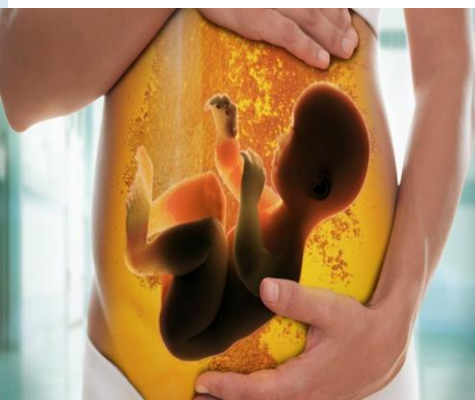
Shannon Lange, MPH; Charlotte Probst, MSc; Gerrit Gmel, MSc; Jürgen Rehm, PhD;
Larry Burd, PhD; Svetlana Popova, PhD

JAMA Pediatr. 2017;171(10):948-956. doi:[10.1001/jamapediatrics.2017.1919](#)
Published online August 21, 2017.

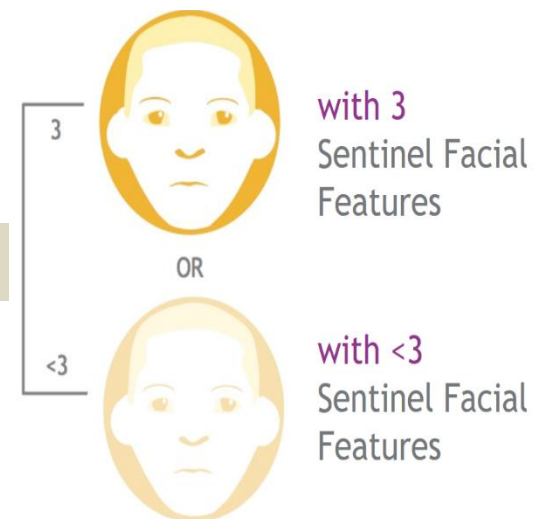

- Ο **υπολογιζόμενος επιπολασμός** του FASD **ποικίλει** αναλόγως του μελετώμενου πληθυσμού, τη μεθοδολογία και το χρησιμοποιούμενο ορισμό.
- Σε μια μεταανάλυση του 2017 ο υπολογιζόμενος παγκόσμιος επιπολασμός του FASD στο γενικό πληθυσμό παιδιών ηλικιών **από 0-16.4 ετών** είναι **0.77 %** (95% CI 0.5-1.2 percent).

• FASD - ΔΙΑΓΝΩΣΗ:

ΜΕ

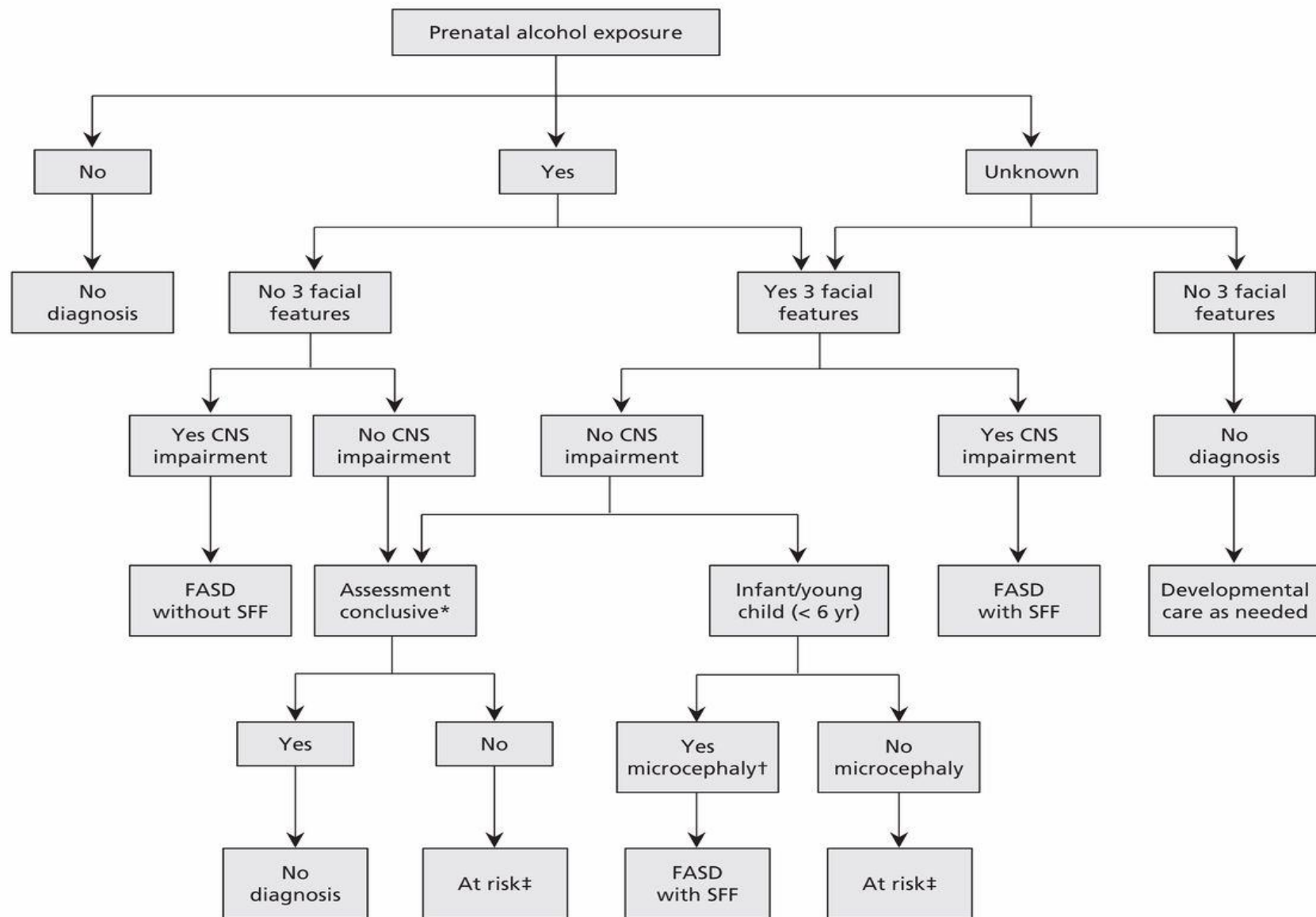

ΙΣΤΟΡΙΚΟ
ΠΡΟΓΕΝΝΗΤΙΚΗΣ
ΕΚΘΕΣΗΣ ΣΕ
ΑΛΚΟΟΛ

ΕΜΦΑΝΗΣ ΠΡΟΣΒΟΛΗ ΚΝΣ

3 Ή ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟΙ ΤΟΜΕΙΣ
ΝΕΥΡΟΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ
ΔΙΑΤΑΡΑΧΗΣ

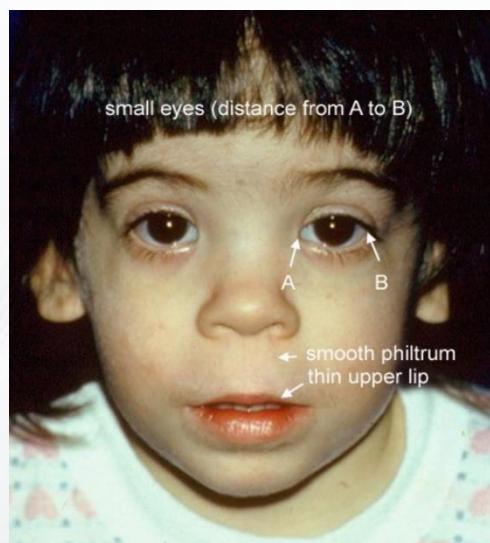
• ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΟΣ ΑΛΓΟΡΙΘΜΟΣ:

ΤΟ ΦΑΣΜΑ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ ΕΜΒΡΥΙΚΟΥ ΑΛΚΟΟΛΙΣΜΟΥ (FASD) ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

• Τα 3 χαρακτηριστικά προσώπου παιδιών με FASD!

There is no cure for FASD however it is 100% preventable.

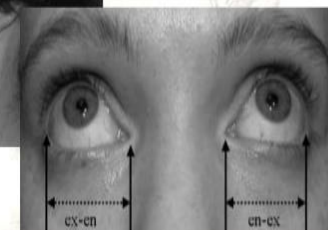

Φυσιολογικά χαρακτηριστικά

Ιδιότυπα οδηγία χαρακτηριστικά

• Palpebral fissure length

ΤΟ ΦΑΣΜΑ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ ΕΜΒΡΥΙΚΟΥ ΑΛΚΟΟΛΙΣΜΟΥ (FASD) ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Θυμηθείτε!

Τα παιδιά με FASD ΔΕΝ ΜΟΙΑΖΟΥΝ ΠΑΝΤΑ ΕΤΣΙ!

- Τα φαινοτυπικά χαρακτηριστικά και οι άλλες συγγενείς ανωμαλίες αποτέλεσμα της προγεννητικής έκθεσης στο αλκοόλ απουσιάζουν μέχρι και το **75%** των προσβεβλημένων παιδιών.

• Πώς εκδηλώνεται η βλάβη στον εγκέφαλο των παιδιών με FASD;

- Η **συμμετοχή του ΚΝΣ** (εμφανής βλάβη εγκεφάλου ή νευροσυμπεριφικές διαταραχές) είναι μια από τις χαρακτηριστικές εκδηλώσεις του FASD και η παρουσία της είναι **απαραίτητη** για τη διάγνωση.

Η προσβολή του ΚΝΣ μπορεί να εκδηλώνεται ως:

- Δομικές εγκεφαλικές βλάβες
- Νευρολογική παθολογική σημειολογία
- Ή Λειτουργικές εγκεφαλικές βλάβες

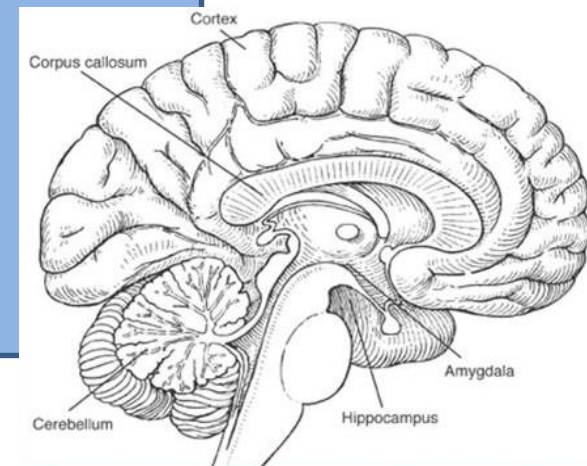

ΤΟ ΦΑΣΜΑ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ ΕΜΒΡΥΙΚΟΥ ΑΛΚΟΟΛΙΣΜΟΥ (FASD) ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

- Πώς εκδηλώνεται η βλάβη στον εγκέφαλο των παιδιών με FASD (συνέχεια);

- Τα παιδιά με FASD μπορεί να παρουσιάζουν :
 - **Δομικές εγκεφαλικές βλάβες, όπως:**
 - ✓ **Μικροκεφαλία / μειωμένη ΠΚ**
 - ✓ **Δομικές ανωμαλίες εγκεφάλου παρατηρούμενες στην νευροαπεικόνιση, π.χ.:**
 - ✓ Διαταραχή στη διάπλαση μεσολοβίου
 - ✓ Παρεγκεφαλιδική δυσπλασία
 - ✓ Διαταραχή των βασικών γαγγλίων

ΤΟ ΦΑΣΜΑ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ ΕΜΒΡΥΙΚΟΥ ΑΛΚΟΟΛΙΣΜΟΥ (FASD) ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

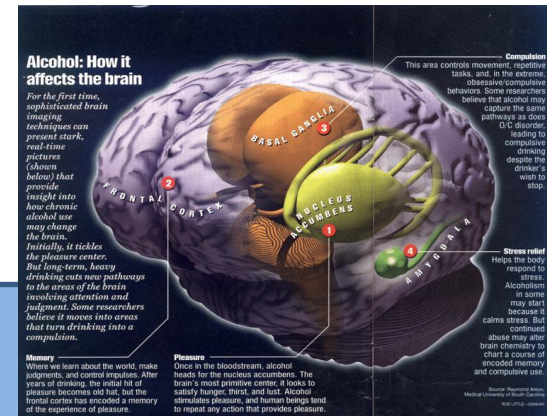

• Πώς εκδηλώνεται η βλάβη στον εγκέφαλο των παιδιών με FASD (συνέχεια);

• Τα παιδιά με FASD μπορεί να παρουσιάζουν :

➤ Νευρολογικές διαταραχές, όπως:

- ✓ Παθολογικά αντανακλαστικά και μυϊκό τόνο,
- ✓ ελλείμματα κρανιακών νεύρων
- ✓ επιληπτική διαταραχή
- ✓ Διαταραχή αδρής κινητικότητας (ισορροπία, συντονισμό κινήσεων).

- **Πώς εκδηλώνεται η βλάβη στον εγκέφαλο των παιδιών με FASD (συνέχεια);**

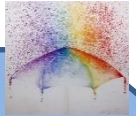
- Τα παιδιά με FASD μπορεί να παρουσιάζουν :
 - **Οι Λειτουργικές διαταραχές μπορεί να εμφανίζονται ως πρόβλημα:**
 - ✓ Προσοχής
 - ✓ Εκτελεστικής λειτουργίας, (αυτοελέγχου, παρορμητικότητας, υπερκινητικότητας, οργάνωσης, σχεδιασμού, εργαζόμενης μνήμης, φτωχικής κρίσης)
 - ✓ Ακαδημαϊκής επίδοσης
 - ✓ Προσαρμοστικής συμπεριφοράς, κοινωνικών δεξιοτήτων και κοινωνικής επικοινωνίας
 - ✓ Νοητικό (χαμηλό ΝΠ)
 - ✓ Σοβαρή σφαιρική νευροαναπτυξιακή καθυστέρηση(σε ηλικία < 6 ετών)
 - ✓ Λόγου (εκφραστικού και αντιληπτικού)
 - ✓ Ακουστικής και οπτικής μνήμης
 - ✓ Κινητικές δεξιότητες: λεπτής και αδρής κινητικότητας, οπτικοκινητικού συντονισμού, γραφοκινησία, άρθρωσης
 - ✓ Συναισθηματικής ρύθμισης, συμπεριλαμβανομένων άγχους και συναισθηματικές διαταραχές

ΤΟ ΦΑΣΜΑ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ ΕΜΒΡΥΙΚΟΥ ΑΛΚΟΟΛΙΣΜΟΥ (FASD) ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

- Πώς εκδηλώνεται η βλάβη στον εγκέφαλο των παιδιών με FASD (συνέχεια);
 - **Τί αναμένεται να παρατηρήσουμε στα άτομα στο FASD ανάλογα με την ηλικία τους;**

- **Λόγοι ανησυχίας/προσέλευσης για αξιολόγηση σε παιδιά ηλικίας < 5ετών.**
 - Αναπτυξιακή καθυστέρηση σε διαφορετικούς τομείς της ανάπτυξης
 - ✓ Σφαιρική νευροαναπτυξιακή καθυστέρηση
 - ✓ Διαταραχή στην ανάπτυξη λόγου
 - ✓ Προβλήματα ισορροπίας, συντονισμού
 - ✓ Μοιάζει να μην ακούει και να μην ανταποκρίνεται σε οδηγίες
 - ✓ Δυσκολεύεται να κάνει φίλους
 - ✓ Δεν κάθεται στιγμή, είναι υπερκινητικός/ή.
 - ✓ Είναι συχνά ευερέθιστος

ΤΟ ΦΑΣΜΑ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ ΕΜΒΡΥΙΚΟΥ ΑΛΚΟΟΛΙΣΜΟΥ (FASD) ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

Κλινική
Παιδιατρικής
Νευρολογίας

- Πώς εκδηλώνεται η βλάβη στον εγκέφαλο των παιδιών με FASD (συνέχεια);
 - **Τί αναμένεται να παρατηρήσουμε στα άτομα στο FASD ανάλογα με την ηλικία τους;**

- **Λόγοι ανησυχίας/προσέλευσης για αξιολόγηση σε παιδιά σχολικής ηλικίας και εφήβους.**

➤ Συμπεριφορικά προβλήματα

- ✓ Δυσκολίες οργάνωσης, προγραμματισμού, αξιοποίησης χρόνου
- ✓ Δυσκολίες συγκέντρωσης
- ✓ Προβλήματα θυμού, διάθεσης, παρορμητικότητας
- ✓ Φτωχή κρίση
- ✓ Συμπεριφορά όπως μικρότερου παιδιού

➤ Ακαδημαϊκά προβλήματα

- ✓ Προβλήματα κατανόησης ανάγνωσης
- ✓ Δυσκολίες Μαθηματικής σκέψης
- ✓ Δυσκολίες σε λεκτικές δεξιότητες
- ✓ Δυσκολίες αφαιρετικής σκέψης

ΤΟ ΦΑΣΜΑ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ ΕΜΒΡΥΙΚΟΥ ΑΛΚΟΟΛΙΣΜΟΥ (FASD) ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

- Πώς εκδηλώνεται η βλάβη στον εγκέφαλο των παιδιών με FASD (συνέχεια);
 - **Τί αναμένεται να παρατηρήσουμε στα άτομα στο FASD ανάλογα με την ηλικία τους;**

- **Λόγοι ανησυχίας/προσέλευσης για αξιολόγηση σε ενήλικες.**
 - Συμπεριφορικά προβλήματα
 - ✓ Άκαμπτη σκέψη/ συμπεριφορά,
 - ✓ επίμονη συμπεριφορά
 - ✓ Δυσκολία ανεξάρτητης επιβίωσης
 - ✓ Δυσκολία διατήρησης εργασίας
 - ✓ Φτωχικές κοινωνικές δεξιότητες/ αδυναμία αμοιβαίων σχέσεων
 - ✓ Κατάχρηση αλκοόλ ή άλλων ουσιών

ΤΟ ΦΑΣΜΑ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ ΕΜΒΡΥΙΚΟΥ ΑΛΚΟΟΛΙΣΜΟΥ (FASD) ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

- Πώς εκδηλώνεται η βλάβη στον εγκέφαλο των παιδιών με FASD (συνέχεια);
 - **Μακροπρόθεσμες Δευτερογενείς επιπτώσεις στη ζωή ατόμων με FASD**

Οι λειτουργικές αυτές δυσκολίες αναμένεται να οδηγήσουν μακροπρόθεσμα εφόσον δεν γίνει κατάλληλη αντιμετώπιση τους σε **δευτερογενείς επιπλοκές** που επιβαρύνουν την ποιότητα ζωής των ατόμων με ΦΑΣΔ.

Τα άτομα αυτά συχνά παρουσιάζουν:

- Διαταραγμένη, διακοπτόμενη σχολική καριέρα (Disrupted school experiences) (61%)
- Προβλήματα με το νόμο (60%)
- Περιορισμός (κράτηση, φυλάκιση, εσωτερικός ασθενής σε ψυχιατρική πτέρυγα, ή σε κλινική απεξάρτησης) (50%)
- Επαναλαμβανομένη σε διαφορετικές περιπτώσεις ανάρμοστη σεξουαλική συμπεριφορά (49%)
- Κατάχρηση αλκοόλ ή άλλων ουσιών (35%)
- Ανεργία
- Αδυναμία ανεξάρτητης διαβίωσης

Ωστόσο ένα σταθερό υποστηρικτικό περιβάλλον στην παιδική ηλικία μπορεί να περιορίσει τον κίνδυνο αυτών των επιπλοκών, όπως και η έγκαιρη διάγνωση.

Σημεία Κλειδιά

- Το αλκοόλ είναι μια τερατογόνος ουσία.
- Η προγεννητική έκθεση του εμβρύου σε αλκοόλ προκαλεί μόνιμη, μη αναστρέψιμη βλάβη στον εγκέφαλο.
- Δεν υπάρχει γνωστός ασφαλής ουδός ποσότητας λήψης αλκοόλ κατά τη διάρκεια της κύησης, γι' αυτό η πιο ασφαλής οδηγία σε μια έγκυο γυναίκα ή σε μια μέλλουσα έγκυο είναι η **πλήρης αποφυγή του αλκοόλ στην κύηση**.

Σημεία Κλειδιά

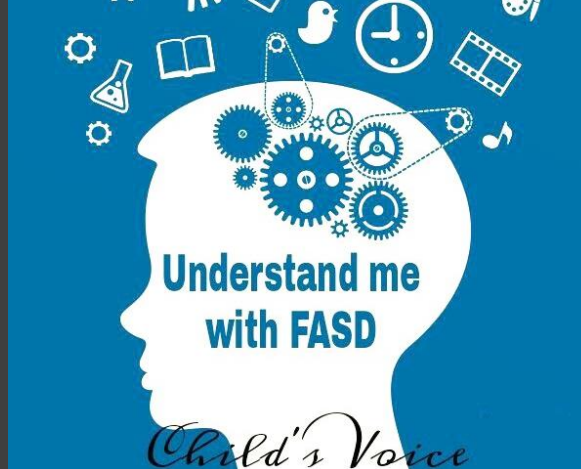
- Το FASD συμβαίνει λόγω της έκθεσης του εμβρύου κατά την ενδομήτρια ζωή σε αλκοόλ.
- Επειδή η προγεννητική έκθεση του εμβρύου στο αλκοόλ **μπορεί να αποφευχθεί, μπορεί να αποφευχθεί και το FASD.**
- Ουσιαστικά , το FASD είναι η **πιο συχνά δυνητικά αποτρέψιμη** μη γενετική αιτία αναπτυξιακής και νοητικής αναπηρίας στο δυτικό κόσμο.
- Και γι' αυτό είναι σημαντικό να **ενημερώσουμε και να εκπαιδεύσουμε το κοινό** για τους κινδύνους αυτούς.

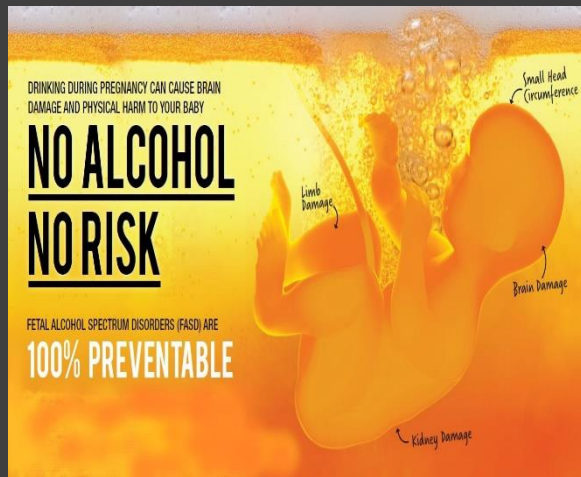
Living with

FASD

Fetal Alcohol Spectrum Disorder

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ!

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ!

THERE IS NO
SAFE AMOUNT
OF ALCOHOL
WHEN YOU'RE
PREGNANT

Living with
FASD

Fetal Alcohol Spectrum Disorder

Understand me
with FASD

Child's Voice

FETAL ALCOHOL
SPECTRUM DISORDER
IS **100% PREVENTABLE**
If you are pregnant, **DON'T DRINK...** it's that simple.

DURING PREGNANCY CAN CAUSE BRAIN
AND PHYSICAL HARM TO YOUR BABY

**NO ALCOHOL
NO RISK**

FETAL ALCOHOL SPECTRUM DISORDERS (FASD) ARE
100% PREVENTABLE

Limb
Damage